

Nr 41.

Av herr **De Geer** i Lesjöfors, *angående viss ändring av aktiebolagsbeskattningen.*

I ett föredrag inför Börssällskapet i Göteborg den 4 november förra året berörde finansminister Wigforss bland annat tillgången på riskvilligt kapital. Han betonade, att någon brist på kapital i allmänhet icke förelåg men att läget möjligen vore ett annat, då det gällde aktivt kapital d. v. s. sådant kapital, som vore berett att taga risker i det produktiva livet. Det är också en allmän iakttagelse, att så är förhållandet. För placering i goda inteckningar eller obligationer finns det kapital i överflöd. Gäller det däremot att exploatera en uppfinning, starta en ny tillverkning eller upptaga brytningen i en gruvfyndighet, är det ytterst svårt att uppbringa ens det blygsammaste kapital. Även för utvidgning av gamla företag ställer det sig icke så lätt att få kapital, om detta erbjudes allmänheten i form av aktieteckning. Nej, en var söker säkra placeringar, där man ej behöver riskera att bliva utan räntegottgörelse.

Alla äro ense om, att en expansion av vårt näringsliv är önskvärt. För en sådan expansion sättas ofta naturliga gränser i form av begränsade råvarutillgångar eller avsättningsmarknader. Mången gång särskilt inom de mera avancerade förädlingsindustrierna begränsas emellertid expansionen av svårigheten att erhålla riskvilligt kapital. Särskilt gör sig denna brist gällande för små och medelstora industriföretag. För att underlätta kapitalanskaffningen framför allt för dylika företag startades för några år sedan Aktiebolaget Industrikredit, ett statsägt företag. Detta torde emellertid knappast ha motsvarat förväntningarna, i varje fall är det kapital, som detta institut ställer till förfogande, minst av allt riskvilligt.

Att kapitalets riskvillighet kan befordras eller motarbetas genom beskattningspolitiken är uppenbart. Finansminister Wigforss var även i sitt nyss citerade föredrag inne på denna fråga och yttrade härvid ordagrant:

»Om det är möjligt att finna en i praktiken tillämplig differentiering mellan beskattningen av kapital — eller inkomst av kapital — med olika grad av riskvillighet, behöver en dylik utväg inte avvisas av statsmakterna. Skulle svårigheterna här bli för stora, finge man falla tillbaka på företagsamheten i bolagsform och undersöka, hur den kan stimuleras till större riskvillighet.»

Huru är det i vår nuvarande lagstiftning med den av finansministern påtalade differentieringen? I stället för att stimulera, så belastar densamma det riskvilliga kapitalet särskilt hårt. I våra bolag investerar ju allmänheten medel egentligen på tre vägar, nämligen i form av obligationer, förlagsbevis och aktier. Då ett bolag gör upp deklaration för beskattningen, äger det rätt att från vinsten avdraga utbetalda räntor å obligationer och förlagsbevis. Eventuell utdelning måste emellertid beskattas i sin helhet. På grund av

aktieägarens efterföljande beskattning dubbelbeskattas sålunda just den del av kapitalet, som kan anses som riskvilligt. Detta kan knappast betecknas som rättvist och ej heller torde härigenom kapitalinvestering i denna form befordras. I varje fall borde bolaget äga rätt att i sin deklaration avdraga så stor del av eventuell utdelning å aktiekapitalet, som motsvarar normal obligationsränta. Även ur en annan synpunkt är en sådan förändring i bolagsbeskattning önskvärd. Teckning av förlagsbevis har blivit en allt mer vanlig form av kapitalinvestering i industriföretag och kanske icke minst ur här berörda synpunkt. Om nytt kapital erfordras inom ett företag, kunna de gamla aktieägarna och allmänheten erbjudas att teckna förlagsbevis i stället för aktier. Härigenom undviks dubbelbeskattning å det nyinvesterade kapitalet. Ju tyngre beskattningen väger för våra företag, ju mer lockande blir det givetvis att välja denna finansieringsform i stället för nyteckning av aktier. Det föreligger sålunda dubbel anledning att i detta hänseende göra en ändring i vår bolagsbeskattning, särskilt efter införandet av den proportionella aktiebolagsbeskattningen, som kan medföra, att bolagens eget kapital nedbringas till alltför små belopp i förhållande till bolagens främmande kapital (jfr Svensk Skattetidning 1938, häfte 4 och 5 sid. 198).

I anslutning till ovanstående får jag därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta om utredning angående förut-sättningarna för sådan ändring av bolagsbeskattningen, att aktiebolag i sin skattedeklaration äger rätt att göra avdrag för så stor del av utdelningen å aktiekapitalet som motsvarar normal obligationsränta.

Stockholm den 10 januari 1939.

Gerard De Geer,
Lesjöfors.
